Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 4590/2023
16.09.2026. године
Б е о г р а д

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић, Весне Мастиловић, Иване Рађеновић и Сање Агатоновић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Зоран М. Марковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Краљеву, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2556/22 од 11.10.2022. године, у седници одржаној 16.09.2026. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2556/22 од 11.10.2022. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2556/22 од 11.10.2022. године.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Ивањици П 506/21 од 02.'6.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев да се обавеже тужена да тужиоцу на име накнаде штете због неисплаћене зараде исплати 3.135 евра са каматом коју прописује Европска централна банка као емисиона банка за валуту евро почев од 14.01.2010. до 24.12.2012. године, а од 25.12.2012. године до коначне исплате са законском затезном каматом у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8 процентних поена, све у динарској противвредности по курсу НБС на дан испуњења. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име трошкова парничног поступка исплати 9.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2556/22 од 11.10.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног

права, позивајући се на различиту праксу Врховног суда, односно одредбу члана 404. Закона о парничном поступку.

Према члану 404. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23) ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). О дозвољености и основаности посебне ревизије одлучује Врховни суд у већу од пет судија.

По оцени Врховног суда, у конкретном случају нису испуњени услови прописани одредбом члана 404. став 1. ЗПП за одлучивање о ревизији тужиоца, као изузетно дозвољеној, јер није потребно разматрање правних питања од општег интереса или правних питања у интересу равноправности грађана, нити је потребно уједначавање судске праксе и ново тумачење права. Предмет тражене правне заштите је накнада имовинске штете због неисплаћених зарада тужиоцу у стечајном поступку који се водио пред Привредним судом у Чачку Ст 340/10 над предузећем „Металац“ АД из Ивањице, бившим послодавцем тужиоца, које је пословало са већинским друштвеним капиталом, за признато а неисплаћено потраживање које потиче из радног односа (по правноснажној пресуди Пр 174/09 од 28.09.2009. године) закључцима Привредног суда у Чачку и Ст 340/10 од 11.04. 2011. и Ст 340/10 од 22.05.2013. године. Уговором од 14.01.2010. године ДП „Металац“ се обавезао да целокупна заостала потраживања по основу зараде и накнаде зараде претвори у валуту ЕУР на дан раскида радног односа у износу од 3.135,00 евра, која ће бити наплаћена након окончања поступка приватизације, док се тужилац обавезао да неће подносити тужбе, да ће повући тужбе и предлог за извршење правоснажне пресуде П 246/2009, па је 04.01.2010. године поднео захтев Основном суду у Пожеги СЈ у Ивањици за повлачење тужбе и предлога за извршење. Решењем Привредног суда у Чачку Ст 340/10 од 26.08.2010. године отворен је поступак стечаја над ДП „Металац“ Ивањица, током којег је тужилац делимично намирен, док није намирен за утужени износ. Поступак стечаја закључен је решењем Привредног суда у Чачку Ст 340/10 од 15.03.2016. године (правноснажно 08.04.2016. године).

О праву тужиоца судови су одлучили уз примену материјалног права које је у складу са правним схватањем израженим кроз одлуке Врховног касационог суда и Врховног суда у којима је одлучивано о захтевима тужилаца, са истим или сличним правним основом као у овој правној ствари, као и са Закључком усвојеним на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 02.11.2018. године да Република Србија одговара за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа које су без њихове кривице остале неизвршене и у поступку стечаја вођеном над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року. Иако је имао правноснажну пресуду Општинског суда у Ивањици П 174/09 од 28.09.2009. године, тужилац је повукао предлог за извршење ради намирења потраживања по правноснажној пресуди П 246/09 од 04.01.2010. године, јер се на то обавезао уговором 01-49 од 14.01.2010. године

закљученим са предузећем „Металац“ ДП Ивањица, а до окончања стечајног поступка пред судом није покренуо поступак ради намирења својих потраживања на основу те пресуде по договору с послодавцем над којим је касније покренут стечајни поступак, нити је покретао поступак ради заштите права на суђење у разумном року у смислу Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“, бр. 40/15), који је био у примени од 01.01.2016. године, дакле и у време вођења стечајног поступка над послодавцем тужиоца, па није утврђено да му је повређено право на суђење у разумном року, што представља услов за остварење права на накнаду штете због повреде права на суђење у разумном року, то тужена држава није одговорна за неизвршење пресуде и штету коју тужилац потражује. Одлуке Врховног касационог суда, међу којима је и одлука Рев2 3481/19 од 16.09.2020. године, на које се тужилац позива у ревизији, не могу водити другачијој одлуци у погледу примене члана 172. Закона о облигационим односима (ЗОО), већ се то питање решава зависно од конкретне чињеничне и правне ситуације.

Из наведених разлога Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке на основу одредбе члана 404. став 2. ЗПП.

Одлучујући о дозвољености ревизије применом члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку, Врховни суд је нашао да ревизија није дозвољена.

Наиме, одредбом члана 403. став 3. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба за накнаду штете у овој правној ствари поднета је 11.05.2021. године, а вредност предмета спора износи 3.135 евра у динарској противредности.

Имајући у виду да се ради о имовинскоправном спору у коме се тужбени захтев односи на новчано потраживање, у коме побијана вредност предмета спора не прелази динарску противвредност 40.000 евра према средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, то је Врховни суд нашао да је ревизија недозвољена.

На основу члана 413. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Председник већа - судија
Бранка Дражић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић